

**Hver er efnahagslegur ávinningur
Hrunamannahrepps af
frístundahúsabyggðum og hvaða
áhrif hafa þær á ferðaþjónustu
svæðisins?**

Flúðum, 18.apríl 2011

Lilja Helgadóttir 110165-3589

	<i>Háskólinn á Akureyri</i>
	<i>Viðskiptadeild</i> <i>Viðskipta og raunvísindasvið</i>
<i>Námskeið</i>	<i>Lokaverkefni- LOK2106</i>
<i>Heiti verkefnis</i>	<i>Hver er efnahagslegur ávinningur Hrunamannahrepps af frístundahúsabyggðum og hvaða áhrif hafa þær á ferðaþjónustu svæðisins?</i>
<i>Verktími</i>	<i>Nóvember 2010 til apríl 2011</i>
<i>Nemendur</i>	<i>Lilja Helgadóttir, HA050471</i>
<i>Leiðbeinandi</i>	<i>Hjördís Sigursteinsdóttir</i>
<i>Upplag</i>	<i>fjögur eintök</i>
<i>Blaðsíðufjöldi</i>	<i>54</i>
<i>Fjöldi viðauka</i>	<i>enginn</i>
<i>Fylgiskjöl</i>	<i>Engin</i>
<i>Útgáfu- og notkunarréttur</i>	<i>Opinn öllum</i>

Yfirlýsingar

Ég lýsi því yfir að ég ein er höfundur þessa verkefnis og að það er afrakstur eigin rannsókna.

Lilja Helgadóttir

Það staðfestist að verkefni þetta fullnægir að mínum dómi kröfur til námsmats í námskeiðinu LOK2106

Hjördís Sigursteinsdóttir

Abstract

Second homes are widespread in Iceland and its popularity is increasing among Icelanders. In recent years the number of second homes has increased greatly in the rural areas of South Iceland.

But what are the economical benefits to the local communities and what impact does it have on local tourism? This paper focuses on the economic impact on local community and tourism. Second home owners were interviewed and asked to answer a brief survey, local authorities were interviewed and articles and books were reviewed for comparison,

The results suggest that the municipalities' expenses outweigh the income while development of infrastructure and tourist industry is in progress. In the long run the local communities will economically benefit from the second homes existence. Second homes and second homes tourism will strengthen the foundation of local tourism and the economy of local communities as long as the development of the structure is in balance with nature and the community.

keywords: economic, second home, second home tourism, second home owners, local communities.

Þakkarorð

Ég vil byrja á því að þakka fjölskyldu minni fyrir allan þann stuðning og þolinmæði sem þau hafa sýnt mér. Ég vil sérstaklega þakka dætrum mínum óeigingirni og skilning sem þær hafa sýnt mér meðan ég var við nám. Leiðbeinandi minn, Hjördís Sigursteinsdóttir fær bestu þakkir fyrir góða aðstoð og leiðsögn við gerð þessa verkefnis. Eins fær Eva Marín Hlynsdóttir kærar þakkir fyrir leiðbeiningar og stuðning við skrif ritgerðarinnar.

Útdráttur

Vinsældir sumarhúsa eða frístundahúsa eru vaxandi meðal Íslendinga og á undanförunum árum hefur sumarhúsum fjölgað mjög og fjölmennar frístundahúsbyggðir risið í dreifbýli Suðurlands. Við það eykst straumur ferðamanna sem hafa hér viðdvöl og nýta þjónustu sveitarfélaganna og ferðaþjónustunnar.

En hver er efnahagslegur ávinningur sveitarfélaga af frístundahúsabygðum og hvaða áhrif hafa þær á ferðaþjónustu svæðisins? Til að svara þeirri spurningu voru ársreikningar sveitarfélaga skoðaðir og upplýsingar þaðan greindar, það voru tekin viðtöl og gerð stutt könnun á meðal íbúa í frístundabygðum. Til samanburðarburðar voru svo fræðilegar greinar í tímaritum og bókum skoðaðar.

Niðurstöðurnar voru ekki afgerandi en benda þó til þess að álögur á íbúa hækka meðan á uppbygging stendur en efnahagslegur ávinningur er af frístundabygðum til lengri tíma litið, þær styðja við samfélagið með aukinni atvinnu og styrkja ferðaþjónustu.

Það má því telja að efnahag Hrunamannahrepps sé betur borgið með hóflegri frístundabygð sem er í góðu jafnvægi við íbúa og umhverfi.

Lykilorð: Sveitarfélög, frístundabygðir, ferðamennska, frístundaeigendur, efnahagur.

Efnisyfirlit

1. Inngangur	1
2. Rannsóknaraðferðir	3
3. Fræðileg umfjöllun	5
3.1. Ferðamennska.....	5
3.1.1. Jákvæð áhrif ferðamennsku.....	7
3.1.2. Neikvæð áhrif ferðamennsku	8
3.2. Efnahagsleg áhrif af uppbyggingu frístundabyggða.....	9
3.2.1. Sjálfbær ferðamennska.....	12
4. Sveitarfélög og frístundabyggðir.....	15
4.1. Sveitarfélög	15
4.2. Hrunamannahreppur	16
4.2.1. Landnýtingaráætlun Hrunamannahrepps	20
4.3. Þróun frístundabyggðar á Íslandi.....	21
5. Fjármál	24
5.1. Skattar og frístundahús	24
5.2. Útgjöld	25
6. Ávinningur Hrunamannahrepps af frístundahúsabyggðum.....	27
6.1. Ósanngjörn skattheimta?.....	27
6.2. Tekjur og kostnaður sveitarfélaga vegna frístundabyggða	28
6.3. Viðhorf frístundafólks.....	33
7. Niðurstaða.....	35
8. Umræða og tillögur.....	37
9. Hagnýtt gildi	40
10. Heimildaskrá	42
Rafrænar heimildir	42
Ritaðar heimildir	45
Munnlegar heimildir.....	46

Lagavísanir.....	46
Viðaukar	47
Viðauki 1: Spurningalisti vegna könnunar	47

Myndayfirlit

<i>Mynd 1. Þróun íbúafjölda í Hrunamannahreppi .....</i>	17
<i>Mynd 2. Fjöldi starfandi eftir atvinnugrein .....</i>	18
<i>Mynd 3. Fjöldi frístundahús í Hrunamannahreppi árin 1994-2010.....</i>	19
<i>Mynd 4. Kostnaður vegna hreinlætismála og fasteignaskattstekjur 1993-2008.....</i>	29
<i>Mynd 5. Fjöldi ruslagáma á mánuði.....</i>	31
<i>Mynd 6. Fjöldi ruslagáma hvern mánuð í Ásabyggð.....</i>	32

Töfluyfirlit

<i>Tafla 1. Fjöldi heimila sem eiga sumarhús 2005-2008.....</i>	23
<i>Tafla 2. Kostnaður við losun gámasvæðis við Ásabyggð.....</i>	32